

GDY KTOŚ ZATRZAŚNIE DRZWI?

JANUSZ POPIS

SCENARIUSZ LEKCJI

Program nauczania edukacji dla bezpieczeństwa dla szkoły ponadpodstawowej

opracowany w ramach projektu

„Tworzenie programów nauczania oraz scenariuszy lekcji i zajęć wchodzących w skład zestawów narzędzi edukacyjnych wspierających proces kształcenia ogólnego w zakresie kompetencji kluczowych uczniów niezbędnych do poruszania się na rynku pracy”

dofinansowanego ze środków Funduszy Europejskich w ramach
Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, 2.10 Wysoka jakość systemu oświaty.

WARSZAWA 2019

Redakcja merytoryczna – Anna Kasperska-Gochna
Recenzja merytoryczna – Katarzyna Witkowska
Arkadiusz Wójcik
Katarzyna Szczepkowska-Szczeńiak
dr Beata Rola

Redakcja językowa i korekta – Editio

Projekt graficzny i projekt okładki – Editio

Skład i redakcja techniczna – Editio

Warszawa 2019
Ośrodek Rozwoju Edukacji
Aleje Ujazdowskie 28
00-478 Warszawa
www.ore.edu.pl

Publikacja jest rozpowszechniana na zasadach wolnej licencji Creative Commons – Użycie niekomercyjne 4.0 Polska (CC-BY-NC).
<https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/deed.pl>

Temat lekcji:

Gdy ktoś zatrzaśnie drzwi?

Etap edukacyjny/Czas trwania:

szkoła ponadpodstawowa/45minut

Cele ogólne:

Poznanie zasad ewakuacji ludności z budynków i właściwego zachowania się w sytuacji wymagającej ewakuacji.

Cele operacyjne:

Uczeń:

- zna instrukcję bezpieczeństwa pożarowego szkoły,
- odczytuje oznaczenia ewakuacyjne w budynku szkolnym,
- potrafi zgodnie z instrukcją bezpieczeństwa pożarowego szkoły bezpiecznie ewakuować się z budynku,
- uzasadnia, co wpływa na bezpieczną ewakuację z budynku,
- współpracuje w parze/grupie,
- posługuje się nowoczesną technologią informacyjno-komunikacyjną.

Metody/Techniki/Formy pracy:

instrukcja, burza mózgów, logiczna gałąź
zbiorowa, grupowa, w parach, indywidualna

Środki dydaktyczne:

instrukcja bezpieczeństwa pożarowego szkoły, tablice i znaki ewakuacyjne, instrukcje do pracy w grupach

Zastosowanie narzędzi ICT:

tablica interaktywna z dostępem do internetu, komputery, skaner, telefony

Opis przebiegu zajęć:

1. Uczniowie słyszą alarm (ustalony w instrukcji bezpieczeństwa pożarowego szkoły).
2. Szukanie odpowiedzi na pytanie: co powinniśmy zrobić (burza mózgów)?
3. Nauczyciel ogłasza ewakuację klasy i wyprowadza uczniów według schematu ćwiczonoego podczas PSE, jednak wcześniej zastawia wyjście z budynku, z którego uczniowie wychodzili w czasie próby.
4. Uczniowie analizują sytuację (burza mózgów).
5. Nauczyciel przedstawia uczniom Instrukcję bezpieczeństwa pożarowego szkoły – zwracając uwagę na jej schemat.

6. Podział uczniów na 8 grup. Każda grupa otrzymuje Instrukcję bezpieczeństwa pożarowego szkoły, kartkę i flamastry. Po dwie grupy otrzymują takie same zadania.

7. Zadania dla grup:

- Jesteś uczniem – korzystając z instrukcji bezpieczeństwa pożarowego szkoły, przedstaw w formie logicznej gałęzi, jak sprawnie i bezpiecznie ewakuujesz się z sali nr... na II piętrze.
- Jesteś koordynatorem do spraw bezpieczeństwa w szkole – korzystając z instrukcji bezpieczeństwa pożarowego szkoły przedstaw w formie logicznej gałęzi, jakie działania powinieneś podjąć, aby ewakuacja osób przebywających w szkole odbyła się sprawnie i bezpiecznie.
- Jesteś nauczycielem – korzystając z Instrukcji bezpieczeństwa pożarowego szkoły, przedstaw w formie logicznej gałęzi, jakie działania powinieneś podjąć, aby sprawnie i bezpiecznie ewakuować grupę uczniów z sali gimnastycznej – wśród uczniów jest uczeń z niepełnosprawnością ruchową.
- Zauważyłeś pożar w stołówce szkolnej – korzystając z instrukcji bezpieczeństwa pożarowego szkoły, przedstaw w formie logicznej gałęzi, co powinieneś zrobić.

Na wykonanie zadania uczniowie mają 10 minut, następnie wymieniają się swoją pracą z grupą, która miała takie samo zadanie. Uczniowie sprawdzają i uzupełniają pracę kolegów.

Uczniowie wracają do klasy, robią zdjęcia telefonem lub skanują swoje prace, aby móc je wyświetlić na tablicy interaktywnej.

8. Podsumowanie zajęć.

Uczniowie przedstawiają i omawiają swoje prace, wykorzystując tablicę interaktywną. Nauczyciel uzupełnia informacje tylko wtedy, gdy prace uczniów zawierają błędy lub są niepełne. Uczniowie odpowiadają na pytanie: Co by było gdyby... (np. wśród ewakuowanych był człowiek starszy, małe dziecko, uczeń niewidomy itp.)?

9. Ewaluacja: uczniowie zaznaczają kolorem opanowanie umiejętności przy kryteriach sukcesu, które mają wklejone do zeszytu (zielony – znam/potrafię, żółty – muszę sprawdzić/poćwiczyć, czerwony – nie znam/nie potrafię). Analiza posłuży nauczycielowi do zaplanowania kolejnej lekcji, np. takiej, która będzie obserwacją praktycznego sprawdzenia ewakuacji w budynku innym niż szkoła – we współpracy z najbliższą jednostką Państwowej Straży Pożarnej lub Ochotniczej Straży Pożarnej.

Komentarz metodyczny

Szczególną uwagę należy zwrócić na ewakuację osób niepełnosprawnych, ponieważ wiele instrukcji bezpieczeństwa pożarowego nadal nie uwzględnia ich możliwości i nie zawiera dostosowania sposobu ewakuacji.

Należy pamiętać też, że nawet w niewielkiej klasie mogą uczyć się uczniowie o specjalnych potrzebach edukacyjnych – należy dostosować im formy i warunki pracy.

Uczniom niedowidzącym przygotowujemy instrukcje powiększone, aby ułatwić im wykonanie zadań, a uczniom autystycznym, z zespołem Aspergera oraz z niepełnosprawnością intelektualną należy przygotować instrukcje krótkie, zwarte a czasem dodatkowo wytłumaczyć zadanie oraz wydłużyć czas na jego wykonanie.

W ewaluacji uczniowie konsekwentnie na każdej lekcji, ćwicząc samoocenę używają metody świateł drogowych – jednej z najprostszych i najbardziej wizualnych zarówno dla ucznia, jak i dla nauczyciela.

Niektórym taka samoocena może wydawać się nierzetelna – jednak badania udowadniają, że po pewnym czasie stosowania jej w takiej formie, uczniowie (niezależnie od etapu edukacyjnego) bardzo lubią ją ze względu na szybkość jej dokonywania i jej obrazowość. Dzięki niej łatwiej jest im utrzymywać materiał czy uczyć się do sprawdzianu. Z czasem nie widzą powodu, aby „oszukiwać”. Mają świadomość, że to jeden z najprostszych sposobów, który nie służy do ich wartościowania tylko ich rozwojowi – pomaga w nauce.

Ze względu na swoją prostotę i możliwość zastosowania prawie na każdych zajęciach, jest to też sposób, który bardzo dobrze się sprawdza w klasie, do której uczęszczają uczniowie z różnymi niepełnosprawnościami – np. uczniowie autystyczni, z zespołem Aspergera, niepełnosprawnością intelektualną – wymagający prostych, zwartych i powtarzalnych komunikatów.